

Brusel 28. května 2021
(OR. en)

Interinstitucionální spis:
2018/0206(COD)

6980/2/21
REV 2 ADD 1

FSTR 25
SOC 143
SAN 140
CADREFIN 131
CODEC 367
PARLNAT 123

ODŮVODNĚNÍ RADY

Předmět: Postoj Rady v prvním čtení k přijetí NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO
PARLAMENTU A RADY, kterým se zřizuje Evropský sociální fond plus
(ESF+) a zrušuje nařízení (EU) č. 1296/2013
– odůvodnění Rady
– přijatý Radou dne 27. května 2021

I. ÚVOD

1. Dne 30. května 2018 předložila Komise návrh nařízení o Evropském sociálním fondu plus (nařízení o ESF+)¹, jenž je součástí balíčku právních předpisů v oblasti politiky soudržnosti na období 2021–2027. Zastřešujícím cílem politiky u nařízení o ESF+ je přispět k vytvoření výkonnější a odolnější „sociální Evropy“ a provádět evropský pilíř sociálních práv, jakož i priority v sociální oblasti a v oblasti zaměstnanosti, které byly schváleny v rámci procesu evropské správy ekonomických záležitostí. V důsledku pandemie COVID-19 a jako součást revidovaného víceletého finančního rámce na období 2021–2027 a souboru opatření na podporu oživení navrhla Komise dne 28. května 2020 různé změny balíčku právních předpisů v oblasti politiky soudržnosti na období 2021–2027, včetně nařízení o ESF+².
2. Evropský hospodářský a sociální výbor přijal stanovisko k původnímu návrhu dne 17. října 2018³ a k pozměněnému návrhu dne 18. září 2020⁴.
3. Výbor regionů přijal stanovisko k původnímu návrhu dne 5. prosince 2018⁵ a k pozměněnému návrhu dne 14. října 2020⁶.
4. Evropský parlament přijal postoj k nařízení o ESF+ v prvním čtení na plenárním zasedání dne 4. dubna 2019.
5. Pracovní skupina pro strukturální opatření posoudila navrhované nařízení o ESF+ na řadě jednání v rámci bulharského, rakouského, rumunského, finského, chorvatského, německého a portugalského předsednictví.

¹ Dokumenty ST 9573/18 + ADD 2.

² Dokument ST 8394/20.

³ Úř. věst. C 62, 15.2.2019, s. 165.

⁴ Úř. věst. C 429, 11.12.2020, s. 245.

⁵ Úř. věst. C 86, 7.3.2019, s. 84.

⁶ Úř. věst. C 440, 18.12.2020, s. 191.

6. Dne 3. dubna 2019 potvrdil Výbor stálých zástupců původní částečný mandát k jednání⁷. Dne 22. července 2020 potvrdil Výbor stálých zástupců další částečný mandát k jednání s Evropským parlamentem, pokud jde o pozměněný návrh nařízení o ESF+, který předložila Komise⁸. Dne 5. října 2020 dále Výbor stálých zástupců⁹ aktualizoval částečný mandát k jednání tak, aby zohledňoval závěry Evropské rady o víceletém finančním rámci na období 2021–2027 a souboru opatření na podporu oživení, které byly přijaty na mimořádném zasedání Evropské rady ve dnech 17., 18., 19., 20. a 21. července 2020.
7. Na základě těchto mandátů vedlo finské, chorvatské, německé a portugalské předsednictví interinstitucionální jednání, která byla uzavřena v únoru 2021.
8. Dne 4. března 2021 schválil Výbor Evropského parlamentu pro zaměstnanost a sociální věci (EMPL) výsledek interinstitucionálních jednání. Dne 5. března 2021 zaslala předsedkyně výboru EMPL předsednictví Rady dopis, v němž uvedla, že plenárnímu zasedání doporučí, aby byl postoj Rady v Parlamentu přijat ve druhém čtení beze změn, s výhradou ověření ze strany právníků-lingvistů.
9. S ohledem na výše uvedenou dohodu a po revizi právníky-lingvisty přijala Rada dne 27. května 2021 v souladu s řádným legislativním postupem stanoveným v článku 294 Smlouvy o fungování EU svůj postoj v prvním čtení.

II. CÍL (články 3 a 4)

10. V souladu s články 149, 153, 164 a 175 Smlouvy o fungování EU má ESF+ mimo jiné za cíl podporovat členské státy a regiony, aby dosáhly vysoké úrovně zaměstnanosti, spravedlivé sociální ochrany a aby disponovaly kvalifikovanou a odolnou pracovní silou, jakož i budovaly inkluzivní a soudržné společnosti směřující k vymýcení chudoby a plnění zásad stanovených v evropském pilíři sociálních práv. ESF+ současně podpoří, doplní a zvýší hodnotu již existujících politik členských států v uvedených oblastech.

⁷ Dokument 7982/19.

⁸ Dokument 9431/20.

⁹ Dokument 10881/20.

11. ESF+ podpoří tyto specifické cíle:

- a) lepší přístup všech uchazečů o zaměstnání k pracovním místům a aktivačním opatřením;
- b) modernizaci institucí a služeb trhu práce s cílem posoudit a předvídat potřeby v oblasti dovedností;
- c) prosazování genderově vyvážené účasti na trhu práce, rovných pracovních podmínek a lepší rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem;
- d) podporu přizpůsobení se pracovníků, podniků a podnikatelů změnám, jakož i aktivního a zdravého stárnutí;
- e) zvyšování kvality, inkluzivnosti a účinnosti systémů vzdělávání a odborné přípravy a jejich relevantnosti z hlediska trhu práce;
- f) prosazování rovného přístupu ke kvalitnímu a inkluzivnímu vzdělávání a odborné přípravě a jejich dokončení, zejména pro znevýhodněné skupiny;
- g) podporu celoživotní učení;
- h) posilování aktivního začleňování občanů s cílem podpořit tak jejich rovné příležitosti, nediskriminaci a aktivní účast;
- i) prosazování socioekonomické integrace státních příslušníků třetích zemí, včetně migrantů;
- j) prosazování socioekonomické integrace marginalizovaných komunit;
- k) posilování rovného a včasného přístupu ke kvalitním, udržitelným a cenově dostupným službám; modernizaci systémů sociální ochrany; zlepšení dostupnosti, účinnosti a odolnosti systémů zdravotní péče a služeb dlouhodobé péče;
- l) podporu sociálního začlenění osob ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením;
- m) řešení materiální deprivace poskytnutím potravinové nebo základní hmotné pomoci nejchudším osobám.

Kromě výše uvedených specifických cílů bude navíc složka ESF+ v rámci sdíleného řízení rovněž přispívat k cílům politiky zakotveným v článku 5 nařízení o společných ustanoveních.

12. Pokud je to nezbytně nutné a jako dočasné opatření v reakci na mimořádné nebo neobvyklé okolnosti, může ESF+ podporovat financování režimů zkrácené pracovní doby (bez požadavku, aby byly kombinovány s aktivními opatřeními), jakož i přístup ke zdravotní péči, a to i pro osoby, které nejsou bezprostředně sociálně a ekonomicky zranitelné.

III. ANALÝZA POSTOJE RADY V PRVNÍM ČTENÍ

a) Provádění v rámci sdíleného řízení (články 7 až 24)

13. Stanovisko Rady v prvním čtení zajišťuje náležitou rovnováhu mezi různými specifickými cíli, které má ESF+ sledovat, přičemž odráží hlavní sociální výzvy, jímž Evropa v současné době čelí v souvislosti s evropským pilířem sociálních práv, a požadavky na tematické zaměření, které vyčleňují nezbytnou podporu na klíčové oblasti určené spolunormotvůrci (dětská chudoba, sociální začleňování, nezaměstnanost mladých lidí, podpora nejchudších osob a budování kapacit sociálních partnerů a organizací občanské společnosti).
14. V tomto kontextu dohoda, již bylo dosaženo ohledně tematického zaměření zdrojů ESF+ (článek 7 a částečně článek 9), stanoví, že:
 - členské státy přidělí nejméně 25 % svých vnitrostátních zdrojů ze složky ESF+ v rámci sdíleného řízení na podporu sociálního začleňování;
 - členské státy, jejichž průměrná míra u dětí mladších 18 let ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením převyšovala v letech 2017 až 2019 průměr Unie (údaje Eurostatu), přidělí na tyto činnosti nejméně 5 % svých zdrojů ze složky ESF+ v rámci sdíleného řízení;
 - členské státy, jejichž průměrná míra u mladých lidí ve věku 15 až 29 let, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy, převyšovala v letech 2017 až 2019 průměr Unie (údaje Eurostatu), přidělí na tato opatření nejméně 12,5 % svých zdrojů ze složky ESF+ v rámci sdíleného řízení;

- členské státy přidělí nejméně 3 % svých zdrojů ze složky ESF+ v rámci sdíleného řízení na řešení těch forem extrémní chudoby, jež mají největší dopad na sociální vyloučení, jako je například bezdomovectví, dětská chudoba a potravinová nouze;
 - členské státy přidělí v každém programu odpovídající část svých zdrojů ze složky ESF+ v rámci sdíleného řízení na budování kapacit sociálních partnerů a organizací občanské společnosti. Členské státy, které v dané oblasti obdržely doporučení pro jednotlivé země, na tento účel rovněž přidělí nejméně 0,25 % zdrojů ESF+.
15. V situaci, kdy inovace a nadnárodní spolupráce v sociální oblasti hrají stále důležitější úlohu, budou členské státy také podporovat opatření v oblasti sociálních inovací a sociálního experimentování a posilovat přístupy zdola nahoru založené na partnerstvích (článek 14), přičemž budou mít rovněž možnost prosazovat a podporovat opatření nadnárodní spolupráce v rámci kteréhokoli ze specifických cílů ESF+ (článek 15).
16. Složka ESF+ v rámci sdíleného řízení zároveň jasně stanoví, jaký druh podpory není způsobilý (článek 16). Podporovat nelze nákup pozemků a nemovitostí, jakož i infrastruktury. Mezi nezpůsobilé náklady kromě toho patří rovněž nákup nábytku, vybavení a vozidel (s výjimkou případů, kdy je takový nákup nezbytný pro dosažení cíle operace, nebo pokud jsou tyto položky plně odepsány, nebo je pořízení těchto položek nejhospodárnější možností).
17. Kapitola III (články 18 až 24) se zaměřuje výhradně na hmotnou pomoc z bývalého fondu FEAD a zahrnuje zásady podpory, pravidla pro podávání zpráv, způsobilost, ukazatele a audit týkající se opatření v rámci ESF+ zaměřených na řešení materiální deprivace. Postoj Rady v prvním čtení zachovává strukturu této kapitoly z návrhu Komise, dodržuje jednotný přístup a neukládá přísnější pravidla (např. pro vykazování údajů o ukazatelích nebo pravidla týkající se auditní stopy) pro tyto druhy operací, které mají nižší prahové hodnoty pro účast, a jsou tudíž méně administrativně náročné.

b) Provádění v rámci přímého a nepřímého řízení (články 25 až 36)

18. Postoj Rady v prvním čtení týkající se složky Zaměstnanost a sociální inovace (složka EaSI) zahrnuje ustanovení o operačních cílech, způsobilých akcích a subjektech, přidružených třetích zemích, formách financování z prostředků EU a ochraně finančních zájmů Unie, jakož i o dalších otázkách souvisejících s prováděním (např. pracovní program, monitorování a podávání zpráv, hodnocení, audity, informace a komunikace a propagace).
19. Složka EaSI bude mít tyto operační cíle (článek 25):
- a) rozvíjet vysoce kvalitní srovnávací analytické znalosti;
 - b) usnadnit účinné a inkluzivní sdílení informací, vzájemné učení, vzájemná hodnocení a dialog o příslušných politikách;
 - c) podporovat sociální experimentování a budovat kapacity příslušných zúčastněných stran;
 - d) usnadnit dobrovolnou geografickou mobilitu pracovníků a zvýšit pracovní příležitosti;
 - e) podporovat rozvoj tržního ekosystému týkajícího se poskytování mikrofinancování mikropodnikům ve fázích zahájení činnosti a rozvoje;
 - f) podporovat vytváření sítí na úrovni Unie a dialog s příslušnými zúčastněnými stranami a mezi nimi a přispívat k budování jejich institucionálních kapacit;
 - g) podporovat rozvoj sociálních podniků a trhu sociálních investic;
 - h) poskytovat pokyny pro rozvoj sociální infrastruktury potřebné pro provádění evropského pilíře sociálních práv;
 - i) podporovat nadnárodní spolupráci s cílem urychlit přenos inovativních řešení a usnadnit jejich rozšiřování a
 - j) podporovat provádění příslušných mezinárodních sociálních a pracovních norem.

20. V rámci složky EaSI mohou být rovněž podporována tato opatření (článek 26):

- a) analytické činnosti včetně činností, které se vztahují k třetím zemím;
- b) provádění politiky;
- c) budování kapacit;
- d) komunikace a šíření informací.

c) Další ustanovení (články 37 až 42)

21. Kromě poměrně standardních ustanovení obvyklých i v jiných legislativních aktech, jako jsou ustanovení týkající se výkonu přenesené pravomoci a postupů projednávání ve výborech (v tomto případě pro ESF+ v rámci sdíleného řízení), zaručuje postoj Rady v prvním čtení podle článku 39 zapojení výboru zřízeného podle článku 163 Smlouvy o fungování EU, který může vydávat stanoviska k příslušným tématům souvisejícím s ESF+ a zřídí pracovní skupiny pro každou složku ESF+.
22. Aby se zajistila kontinuita při poskytování podpory v příslušné oblasti politiky a umožnilo se provádění od počátku víceletého finančního rámce na období 2021–2027, považuje postoj Rady v prvním čtení podle článku 42 za vhodné, aby se toto nařízení ve vztahu ke složce EaSI použilo se zpětnou působností od 1. ledna 2021.

IV. ZÁVĚR

23. Postoj Rady v prvním čtení odráží kompromisní dohodu, které bylo za podpory Komise dosaženo při jednáních mezi Radou a Evropským parlamentem.
24. Rada se domnívá, že její postoj v prvním čtení představuje vyvážené znění, které splňuje všechny cíle nařízení o ESF+.